

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/7

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN
MEDICINĂ**

**Denumirea cursului: PROBLEME DE DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT ÎN
MEDICINĂ INTERNĂ**

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore: 75 ore

CHIȘINĂU 2022

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 2/7

COORDONAT

**Ministrul Sănătății
al Republicii Moldova**

20 22

APROB

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar**

Emil Ceban
20 22

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „30” mai 2022 proces verbal nr. 06
Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernetchi Olga

ședința Comisiei științifico-metodice de profil „Medicină Internă”
din „06” iunie 2022 proces verbal nr. 4
Președintele Comisiei științifico-metodice de profil
dr. hab. șt. med., prof. univ., Matcovschi Sergiu

ședința Disciplinei de sinteze clinice
din „18” mai 2022 proces verbal nr. 15
Șef Disciplină,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Matcovschi Sergiu

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Dumitraș Tatiana, dr. șt. med., conf. univ.
Matcovschi Sergiu, dr. hab. șt. med., prof. univ.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/7

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**
Probleme de diagnostic și tratament în medicină internă reprezintă un program de educație medicală continuă menit să integreze cunoștințele noi cu cele deja existente în practica clinică a medicului. În cadrul acestui curs, medicii vor parcurge diverse teme din domeniul medicinei interne, conținând informația de ultimă oră referitoare la metode noi de diagnostic și tratament. De asemenea, medicii cursanți vor avea posibilitate să aplice cunoștințele obținute, metode contemporane de diagnostic paraclinic, în timpul vizitelor la pacienții reali în clinică.
- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:** aprofundarea abilităților de diagnostic diferențial și tratament personalizat al pacienților cu multiple comorbidități.
- **Limba de predare a cursului:** română.
- **Beneficiarii cursului:** medici de familie, interniști, specialități din profilul internistic, medici terapie intensivă, medici de urgență.

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului medicul va fi capabil:

- ✓ **la nivel de aplicare:**
  - Să aprecieze obiectiv corectitudinea diagnosticului stabilit, a planului de examinare pentru diagnostic diferențial și a planului de tratament individualizat.
  - Să lucreze mai eficient în echipă, să-și manifeste abilități de team-leader, în special în situații de urgență;
- ✓ **la nivel de integrare:**
  - Să asigure abordarea holistică a unui pacient cu multiple comorbidități.

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Diagnosticul diferențial în sindromul de condensare pulmonară. Pneumonia comunitară: particularități de diagnostic și tratament în funcție de vârstă și comorbidități. Aspecte de rezistență microbiană în cadrul pneumoniilor comunitare.	2	4	2	8
2.	Pneumopatia diabeticului. Particularitățile evolutive și de tratament ale pneumoniilor la pacienții diabetici. Pneumopatia obezului: diagnostic și tratament.	4	2	2	8

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/7

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
3.	Bronhopneumopatia cronică obstructivă: diagnostic și tratament.	2	3	2	7
4.	Managementul personalizat în boala coronariană.	4	2	1	7
5.	Tulburări de ritm și conducere ale cordului	4	2	1	7
6.	Metode paraclinice de diagnostic modern în Medicină internă	2	3	2	7
7.	Diagnosticul diferențial în hepatomegalie.	2	3	2	7
8.	Edemul: entitate unitară într-un grup numeros de afecțiuni.	2	3	2	7
9.	Diagnosticul diferențial și tratamentul sindromului articular.	2	3	2	7
10.	Febra de origine nedeterminată la adult: diagnostic diferențial și tratament.	2	3	2	7
	Colocviu:				3
	Total:	19	34	20	75 ore

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Diagnosticul diferențial în sindromul de condensare pulmonară. Pneumonia comunitară: particularități de diagnostic și tratament în funcție de vârstă și comorbidități. Aspecte de rezistență microbiană în cadrul pneumoniilor comunitare.	Definiția sindromului de condensare pulmonară. Particularitățile examenului obiectiv în sindromul de condensare pulmonară. Particularitățile examenului paraclinic de condensare pulmonară. Pneumoniile (pneumonia francă lobară; bronhopneumonia; pneumonia interstițială, atipică). Particularitățile pneumoniilor în dependență de factorul etiologic. Abcesul pulmonar. Tuberculoza pulmonară. Diagnosticul diferențial al pneumoniei și tuberculozei pulmonare. Tumorile pulmonare primare maligne și benigne. Diagnosticul diferențial al pneumoniei și cancerului bronhopulmonar. Infiltratul pulmonar eozinofil: criterii de diagnostic. Infarctul pulmonar și infarct-pneumonia: criterii de diagnostic. Pneumoniile (comunitare, nosocomiale, prin aspirație, la persoanele cu imunitate compromisă): criteriile diagnostice. Pneumonia trenantă. Pneumonia recurentă. Particularitățile clinico-evolutive ale pneumoniei comunitare în funcție de vârsta pacienților. Particularitățile clinico-evolutive ale pneumoniei comunitare în funcție de comorbidități. Tratamentul pneumoniilor comunitare. Particularitățile de tratament ale pneumoniei comunitare în funcție de vârsta pacienților și comorbidități. Rezistența microbiană în cadrul pneumoniilor comunitare. Mecanismele rezistenței la preparatele antibacteriene a principalelor agenți cauzali ai pneumoniei comunitare. Factorii de risc ai rezistenței microbiene. Particularități de tratament al pneumoniilor comunitare cauzate de agenți microbieni antibioretistenți.
2.	Pneumopatia diabeticului. Particularitățile evolutive și de tratament ale pneumoniilor la pacienții diabetici. Pneumopatia	Noțiuni de pneumopatie a diabeticului. Aspectele fiziopatologice ale pneumopatiei diabeticului. Criterii de diagnostic ale pneumopatiei diabeticului. Particularitățile clinico-evolutive ale pneumoniilor la diabetici. Particularități de tratament al pneumoniilor la diabetici. Aspectele fiziopatologice ale pneumopatiei obezului. Noțiuni de hipoventilație alveolară a obezului. Noțiuni de sindrom de apnee în somn al obezului. Aspecte de tratament ale pneumopatiei obezului.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/7

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
	obezului: diagnostic și tratament.	
3.	Bronhopneumopatia cronică obstructivă: diagnostic și tratament.	Definiție. Epidemiologia și probleme socioeconomice. Etiologie. Factorii endogeni. Factorii endogeni. Patogenia. Morfopatologia. Manifestări clinice. Aprecierea dispneei după scala MRC. Particularitățile clinico-paraclinice în dependență de fenotip. Algoritmul de diagnostic funcțional. Clasificarea în dependență de gradul de dereglare a permeabilității bronșice. Modificările sistemice. Scorul BODE ca criteriu de prognostic. Diagnosticul diferențial cu astm bronșic. Tratamentul. Tratamentul în dependență de stadiul de evoluție. Tratamentul exacerbarilor. Indicațiile pentru spitalizare. Măsuri profilactice.
4.	Managementul personalizat în boala coronariană.	Actualitatea optimizării managementului în boala arterială coronariană (BAC), prevalența, morbiditatea, mortalitatea. Definiția BAC ca o entitate multifactorială. Concepte de suport în clasificarea BAC, STEMI, non-STEMI. Factorii de risc cardiovascular clasici și recent descriși. Patofiziologia plăcii aterosclerotice: inițierea procesului, placa vulnerabilă, progresia leziunilor, rolul inflamației, calcificările arteriale. Prezentarea clinică a pacienților coronarieni stabili. Sindromul coronarian acut (SCA). Angina pectorală instabilă. Biomarkeri noi de inflamație. Stratificarea pacienților coronarieni critici în funcție de riscul GRACE de evenimente adverse cardiovasculare majore la prezentare în staționar și la distanță. Evoluția testării biomarkerilor pentru personalizarea pacienților coronarieni stabili și critici, diabetici și nonădiabetici. Relevanța descoperirilor genetice pentru prevenirea și tratamentul bolilor cardiovasculare. Actualități în polimorfismul genelor candidate implicate în patogenia cardiopatiei ischemice. Abordările tradiționale și individualizate în tratamentul pacienților coronarieni. Tratamentul vasodilatator, antilipidic și dubla terapie antiplachetară: determinante clinice, de laborator și genetice. Tratamentul complicațiilor în SCA: dereglărilor de ritm, șocului cardiogen și edemului pulmonar cardiogen. Elemente de imagistică prin ecocardiografie, angiocoronarografie, tomografie coerentă optică și ultrasunet intravascular molecular a sistemului cardiovascular. Integrarea datelor clinice, genomice, moleculare, în predicția BAC. Strategia de prevenție a BAC.
5.	Tulburări de ritm și conducere ale cordului	Noțiuni de electrocardiogramă normală. Aritmiile sinusale: tahicardia sinusală, bradicardia sinusală, aritmia sinusală, extrasistolia atrială. Mecanismele aritmiilor/ dereglărilor de conducere. Clasificarea. Bătăi premature (extrasistole): Supraventriculare, Ventriculare. Tahicardii (Supraventriculare: Flutter atrial, Fibrilație atrială, Tahicardie atrială ectopică, Tahicardie atrială multifocală, Tahicardie prin reintrare nodală atrioventriculară, Tahicardie prin reintrare atrioventriculară via WPW, Tahicardie prin reintrare via căii accesorii ascunse. Tahicardii ventriculare (TV): TV prin reintrare monomorfă, TV prin reintrare polimorfă; TV prin focar de automatism (automatism focal); Torsada vârfurilor. Ritm ectopic accelerat: atrial, AV joncțional, idioventricular). Disfuncția nodului sinusal: bradicardie sinusală, bloc SA, S-m "Tahi-Bradi", migrația pacemaker. Dereglări de conducere AV și ventriculare: bloc interventricular, preexitație ventriculară, BAV : Gr. I, Gr. II - Mobitz I, Gr. II - Mobitz II, Gr. III – Congenital, Dobândit. Clasificare după evoluție.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/7

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
		Diagnostic diferențiat în tahicardie cu complex QRS larg și cu complex QRS îngust. Cauze non-cardiace și cardiace. Evaluare generală și instrumentală. ECG intracardiacă. Explorarea electrofiziologică. Cartografierea și maparea zonelor cu tulburări de conducere intra- și interatriale. Riscul tromboembolic CHA2DS2-VASc și Riscul hemoragic: scorul HAS-BLED la pacienții cu FA. Testul Tilt. Managementul dereglărilor de ritm și de conducere. Tratamentul farmacologic și antitrombotic. Conversia electrică. Terapia electrică a tahiaritmiilor cu pacemakere. Stimularea ventriculară. Terapia chirurgicală și prin ablație a aritmiilor. Sindroame dominate de aritmii: boala nodului sinusal, sindroamele de preexcitație ventriculară, sindromul QT lung, displzia aritmogenă a ventricolului drept, sindromul Brugada.
6.	Metode paraclinice de diagnostic modern în Medicina internă	Interpretarea radiografiei toracelui. Interpretarea electrocardiografei. Interpretarea tomografiei computerizate a toracelui. Interpretarea spirometrii și a bodypletiografiei. Interpretarea gazimetriei sângelui arterial și a echilibrului acido-bazic.
7.	Diagnosticul diferențial în hepatomegalie.	Definiție. Percuția și palparea ficatului: tehnica, caracteristica marginii și suprafeței ficatului palpat. Etiologia hepatomegaliei. Hepatomegalia, simptomele și semnele asociate: algoritme de diagnostic. Evaluarea paraclinică a unui pacient cu hepatomegalie. Particularități de tratament în funcție de etiologia hepatomegaliei.
8.	Edemul: entitate unitară într-un grup numeros de afecțiuni.	Definiție. Mecanismele patogenetice principale ale sindromului edematos. Particularități ale manifestărilor edemelor în: sindromul nefritic, sindromul nefrotic, insuficiența cardiacă, ciroza hepatică, hipotireoza, insuficiența venoasă, limfedemul, edemul Quincke, edemul indus de medicamente. Particularități de diagnostic al sindromului edematos. Algoritme de diferențiere a sindromului edematos. Principii generale de tratament al sindromului edematos.
9.	Diagnosticul diferențial și tratamentul sindromului articular.	Definiție. Particularitățile etiopatogenice ale sindromului articular. Particularități ale manifestărilor clinice în: febra reumatismală, artrita reumatoidă, spondilitele seronegative, colagenoze, vasculite, gută, artroză, sindromul paraneoplazic, osteoporoză. Particularități de diagnostic al sindromului articular. Algoritme de diferențiere a sindromului articular. Principii generale de tratament al sindromului articular.
10.	Febra de origine nedeterminată la adult: diagnostic diferențial și tratament.	Definiție. Etiologie. Patogenie - esența biologică a reacției febrile. Clasificare. Manifestările clinice asociate febrei. Abordarea diagnostică a pacientului cu febră de origine nedeterminată. Program de investigare. Boli ce evoluează cu febra (ereditare, infecții, autoimune, neoplazii, endocrinopatii, boli ale sistemului nervos central, febra clasică la bătrâni, febra nosocomială). Tratament.

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- ✓ **Metode de predare și învățare utilizate:** prelegeri, lecții practice bazate pe cazuri clinice, seminare, participarea la conferințele clinice și morfopatologice ale spitalului.
- ✓ **Metode de evaluare:**

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/7

- *Curentă –testare, prezentare de cazuri clinice;*
- *Finală – examen (interviu oral). Aprecierea cunoștințelor se va face cu note până la 10. Nota minimă de promovare este nota 5.*

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Caproș N., Dumitraș T., Nichita S., Draguța N., Vlasov L., Corlăteanu O. Differential Diagnosis in Internal Medicine. Chișinău, 2019, 447 p.
2. Diagnosticul Diferențial în Medicină Internă (sub redacția prof.univ. S.Matcovschi), Chișinău, 2022 (în tipar)
3. Protocolul Clinic Național „Pneumonia comunitară la adult”, Chișinău, 2020.
4. Protocolul Clinic Național „Bronhopneumopatia cronică obstructivă”, Chișinău, 2020.
5. Protocolul Clinic Național „Infecția cu coronavirus de tip nou (COVID-19), ediția a VII”, Chișinău, 2022.
6. Protocolul Clinic Național „Sindromul coronarian acut și infarctul miocardic acut”, Chișinău, 2020.

B. Suplimentară:

1. Ambros F., Matcovschi S. Examenul clinic și argumentarea diagnosticului. Chișinău: CEP Medicina, 2013, 144 p.
2. Caproș N. Concepte de suport în boala arterială coronariană și pandemia COVID-19. In: Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. 2020, nr. 3(25), pp. 119-127. ISSN 2345-1467.
3. Dumitraș T., Matcovschi S., Cotov T. Tusea cronică. Chișinău, 2015, 56 p.
4. Dumitraș T., Guțu-Bahov C., Matcovschi S., Dumitraș G., Cotelnic A. Procalcitonina. Chișinău: Tipografia USM, 2017, 85 p.
5. Eremciuc S., Matcovschi S., Țerna E., Calancea V. Bronhopneumopatia obstructivă cronică (Diagnostic și tratament). Recomandare metodică. - Chișinău: S. n., 2022 (Tipogr. “Bons Offices”). – 58 p. ISBN 978-9975-87-974-3.
6. Global initiative for Chronic Obstructive Lung Disease. Global strategy for for the diagnosis management, and prevention of Chronic Obstructive Pulmonary Disease. (2022 Report). 165 p. ([file:///C:/Users/user/Downloads/GOLD-REPORT-2022-v1.1-22Nov2021_WMV%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/GOLD-REPORT-2022-v1.1-22Nov2021_WMV%20(1).pdf))
7. Groppa L., Popa S., Rotaru L., Agachi S., et al. Reumatologie și Nefrologie. Chișinău, 2018, 463 p.
8. Nikolaou N. I., Arntz H.-R., Bellouc A., Beyguid F., Bossaerte L.L., Cariouf A., on behalf of the Initial management of acute coronary syndromes section Collaborator. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation. Initial management of acute coronary syndromes. Resuscitation 2015; 95: 264–277.
9. Sîrbu I., Matcovschi S. Clinical and paraclinical manifestations in patients suspected of being infected with COVID-19. Moldovan Medical Journal, 2021, nr. 4(64), pp. 62-65.
10. Talmaci C., Matcovschi S. Afectarea pulmonară în diabetul zaharat. Chișinău, 2013, 48 p.
11. Țerna E., Matcovschi S. Bronhopneumopatia cronică obstructivă. Chișinău, 2013, 34 p.
12. Vlasov L. Innovative approaches in pathophysiology and management of hepatorenal syndrome. Chișinău, 2015, 78 p.
13. <http://www.tjgh.com> (European Journal of Gastroenterology and Hepatology)